

20. Oikeusaputoimisto

Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan tammikuun 9 p:nä oikeusapulautakuntaan puheenjohtajaksi oikeusneuvos G. Nyberghin ja jäseniksi lakitieteen lisensiaatti, varatuomari A. Aaltosen, varatuomari H. Sipilän, valtiotieteen kandidaatti E. Aleniuksen ja lainopin kandidaatti L. Sauraman. Varapuheenjohtajakseen oikeusapulautakunta valitsi lakitieteen lisensiaatti, varatuomari A. Aaltosen. Kaupunginhallituksen edustajana oikeusapulautakunnassa oli pankinjohtaja E. Harkia.

Oikeusavustajana kertomusvuonna oli edelleen varatuomari Y. Hämesalo, apulaisoikeusavustajana varatuomari S. Korpela ja toimistoapulaisena rouva S. Lindegren. Kesälomasijaisina toimivat varatuomari M. Eklund ja hovi-oikeuden auskultantti M. Hämesalo sekä neiti L. Kontkanen. Siivoojana oli rouva M.M. Lentämäki.

Oikeusapulautakunnalla oli vuoden kuluessa kolme kokousta. Niissä käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusaputoimiston menot olivat v. 1951. 2 050 663 mk ja kertomusvuonna 2 492 394 mk.

Oikeusaputoimiston toiminta jatkui kertomusvuonna ohjesäännön mukaisesti samaan tapaan kuin edellisenä vuonna. Toimeksiantoja saatiin kotimaassa olevilta oikeusaputoimistoilta. Ruotsista saatiin sikkäläisiltä eri oikeusaputoimistoilta kertomusvuonna kuitenkin enemmän toimeksiantoja kuin aikaisempina vuosina.

Rekisteröityjen asioiden luku oli kertomusvuonna 1 341, oltuaan edellisenä vuonna 1 408. Työ- ja palkkariidat pysyivät edelleen suurimpana asiaryhmänä. Niistä saatiin valtaosa järjestetyksi sovinnolla, tarvitsematta ryhtyä oikeudenkäyntiin. Avioero- ja asumuserojuttuja oli melkein sama määrä kuin edellisenä vuonna. Nämä jutut ovat nykyään laajentuneet sikkälä, että niitten yhteydessä hyvin usein myös vaaditaan toisen avio-puolison häätämistä yhteisestä asunnosta. Veroasioita hoidettiin edelleen huomattava määrä. Jäljempänä olevat numerotiedot osoittavat lähemmin oikeusaputoimiston toiminnan v. 1952.

Käyntien luku oli 11 341, edellisenä vuonna 11 320, v. 1950 11 147 ja v. 1949 11 164.

Eri kuukausien osalle käynnit jakaantuivat seuraavasti:

Kuukausi	Vastaan- otto- päiviä	K ä y n t e j ä	
		kaikkiaan	päivää kohden
Tammikuu	26	904	34.8
Helmikuu	25	798	31.9
Maaliskuu	25	985	39.4
Huhtikuu	23	943	41.0
Toukokuu	26	989	38.0
Kesäkuu	23	998	43.4
Heinäkuu	27	934	34.6
Elokuu	26	972	37.4
Syyskuu	26	1 034	39.8
Lokakuu	27	946	35.0
Marraskuu	25	982	39.3
Joulukuu	23	856	37.2
Yhteensä	302	11 341	37.6

Kuten edelläolevasta taulukosta ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden kuluessa avoimena 302 päivänä. Käyntien luku päivää kohti oli 37,6, niiden luvun oltua edellisenä vuonna 37,7 ja v. 1950 37,1.

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 59 ja pienin 2.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin ym. niissä asioissa, joissa toimiston ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 1 341, joista 1 328 oli kertomusvuonna tulleita ja 13 edelliseltä vuodelta siirtyneitä. Kirjallisia toimituksia oli 1 609, niistä hakemuskirjoja 507.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittäytyivät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.		Mp.	Np.	Yht.
Ajureita	2	-	2	Muurareita	5	-	5
Asentajia	10	-	10	Muusikkoja	2	-	2
Agronomeja	1	-	1	Naimisisissa olevia naisia ja leskiä ..	-	321	321
Autonapumiehiä	7	-	7	Nuohoojia	3	-	3
Autonkuljettajia	27	-	27	Näyttelijöitä	1	-	1
Betonityömiehiä	5	-	5	Ompelijoita	-	35	35
Ent. vakuutusvirkailejoita	2	1	3	Opiskelijoita	4	6	10
Ent. kauppiaita	1	-	1	Pankkivirkailijoita ..	-	2	2
Hieroja	-	5	5	Partureita	-	5	5
Hienomekaanikkoja	1	-	1	Poliisikonstaapeleita	2	-	2
Hitsaajia	7	-	7	Posteljooneja	4	-	4
Filosofian maistereita	-	1	1	Puistonvartijoita ..	3	-	3
Jalkinetyöntekijöitä ..	2	-	2	Putkityömiehiä	3	-	3
Konemestareita	2	-	2	Puuseppiä	6	-	6
Keittäjiä	-	13	13	Peltiseppiä	10	-	10
Kartanpiirtäjiä	-	2	2	Raitiotieteläisiä	1	3	4
Keittiömestareita	1	-	1	Rakennustyöntekijöitä			
Kelloseppiä	1	-	1	Rautatieteläisiä	4	1	5
Kirjapainotyöntekijöitä ..	7	7	14	Ravintola-apulaisia	-	35	35
Kirvesmiehiä	19	-	19	Sairaanhoidtajia ja sairaala-apulaisia	-	8	8
Kivityömiehiä	4	-	4	Satamatyömiehiä	6	-	6
Konttoristeja	13	25	38	Sekatyöntekijöitä ..	73	33	106
Kotiapulaisia	-	49	49	Silittäjiä	-	3	3
Koululaisia	4	4	8	Siivoojia	-	34	34
Kutojia	-	13	13	Somistajia	1	-	1
Kulkukauppiaita	4	2	6	Sorvaajia	5	4	9
Kylmäkköjä	-	6	6	Sähköasentajia	4	-	4
Kylvettäjiä	-	1	1	Taitelijoita	2	1	3
Lastenhoitajia	-	5	5	Talonmiehiä	5	2	7
Leipureita	4	2	6	Tarjoilijoita	1	13	14
Liikemiehiä	2	-	2	Tehdastyöntekijöitä	4	34	38
Liikeapulaisia	2	38	40	Työnjohtajia	5	-	5
Lähettejä	2	1	3	Vaatetustyöntekijöitä	4	6	10
Lämmittäjiä	12	-	12	Vahtimestareita	5	-	5
Maalareita	17	-	17	Varastomiehiä	14	2	16
Merimiehiä	5	-	5	Verhoilijoita	3	-	3
Metallityömiehiä	12	-	12	Viilareita	7	-	7
Mielisairanhoidtajia ..	-	2	2	Yövartijoita	14	-	14
Modisteja	-	2	2				
				Yhteensä	390	738	1 128

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäytyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoitusoikeuteen kuuluvia asioita: Yleisiä veroja koskevia asioita	221
vuokrasaatavia	31
työ- ja palkkariitoja	386
Holhousasioita	7

muita saamisoikeuksia koske- via asioita	43	Tiedusteluja, hakemuksia, vali- tuksia ym.	133
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	9	Vähäpätöisiä rikosasioita	11
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Toimeksiantoja	25
avioerojuttuja	151	Sotilasavustuksia ja huolto- eläkkeitä koskevia asioita ...	2
avioliittoriitoja	41	Tapaturma-asioita	42
asumuseroja	50	Huoneenvuokra-asioita	95
perheen elatusasioita	40	Lapsen sukuasemaa koskevia asioita	2
kuolleeksi julistamisia	3		
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	38		
Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	11		
		Yhteensä 1	341

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuksi ja kirjoista poistetuiksi 1 328, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	443	Annettu eri viranomaisille ...	507
Oikeudenkäynnillä ratkaistu ..	191	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut loppuun	49
Erinäisistä syistä jätetty sil- lensä	138		
		Yhteensä 1	328

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 507 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	4	palkkalautakunta	1
Korkein oikeus	7	poliisilaitos	1
Korkein hallinto-oikeus	11	huoneenvuokralautakunta	61
Valtioneuvosto	1	vuokrantarkastuslautakunta..	28
Ulkoasiainministeriö	1	ensimmäinen kaupunginvouti..	1
Valtiovarainministeriö	17	verovirasto	8
Puolustusministeriö	1	Turun hovioikeus	14
Kululaitosten ja yleisten töi- den ministeriö	1	Itä-Suomen hovioikeus	1
Sosiaaliministeriö	8	Helsingin hovioikeus	6
Uudenmaan lääninhallitus	114	Vakuutus-oikeus	25
Turun ja Porin lääninhallitus	6	Valtion tapaturmatoimisto	4
Hämeen lääninhallitus	7	Tampereen raastuvanoikeus	1
Kymen lääninhallitus	2	Jyväskylän raastuvanoikeus ...	1
Vaasan lääninhallitus	5	Sotaylioikeus	1
Kuopion lääninhallitus	8	Kansaneläkelaitos	5
Mikkelin lääninhallitus	1	Kansaneläkelaitoksen lisätty hallitus	7
Lapin lääninhallitus	1	Patentti- ja rekisterihallitus	2
Uudenmaan läänin valtionvero- jen tarkastuslautakunta	37	Arvioimistarkastuslautakunta..	1
Hämeen läänin valtionverojen tarkastuslautakunta	2	Helsingin tuomiokunnan tuomari	2
Lapin läänin valtionverojen tarkastuslautakunta	2	Lohjan tuomiokunnan tuomari ..	1
Kuopion läänin valtionverojen tarkastuslautakunta	3	Helsingin kihlakunnanoikeus ..	2
Turun läänin valtionverojen tarkastuslautakunta	4	Lahden kaupunginhallitus	1
Vaasan läänin valtionverojen tarkastuslautakunta	2	Tampereen kaupunginhallitus ..	1
Helsingin kaupungin:		Pyhäjärven kunnanhallitus	1
kaupunginhallitus	32	Helsingin ev.luth. seurakun- tien rahatoimisto	3
maistraatti	14	Ruotsin vakuutusneuvosto	1
raastuvanoikeus	34	Henkivakuutusyhtiö Salama	1
holhouslautakunta	1		
		Yhteensä	507

Sarekkeeseen "Erinäisistä syistä siksäen jätettyjä" merkityt 138 asiaa otettiin samoista syistä kuin edellisinäkin vuosina tähän sarekkeeseen: osaksi syystä, että oikeusavunhakijat ensimmäisen toimenpiteen jälkeen oikeusaputoimiston puolelta ja kun asiassa ei sovintotietä päästy tulokseen, eivät jatkaneet asiaansa, osaksi syystä, ettei ollut toiveita voittaa asiaa oikeudenkäynnillä sekä vihdoin kun avunhakijat joko eivät tahtoneet tai eivät voineet esittää asian enempää käsittelyä varten varttomuustodistusta.

Taulukossa, kohdassa "Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut loppuun" olevat 49 asiaa olivat sellaisia, joissa haasteet oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiesten ei tarvitse avustaa asianomaisia tai sellaisia, joissa vastaajia ei ollut haasteella tavattu tai asia ennen oikeuden istuntoa oli järjestetty.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin kertomusvuonna 253 asiassa. Näistä ajoi toimisto vuoden kuluessa loppuun 191 asiaa, joista voitettiin 183 ja hävittiin 8 asiaa. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden kuluessa toimiston puolesta 331 kertaa 167 päivänä.
